

اخلاق حرفه‌ای (مفاهیم، تعاریف و کاربردها)

با پیشگفتاری از
دکتر آذر صائمان

دکتر حمیدرضا سهیلی
دکتر جواد فقیهی پور
حسین مهدوی نسب

سرشناسه: سهیلی، حمیدرضا، ۱۳۴۹.
عنوان و نام پدیدآور: اخلاق حرفه‌ای (مفاهیم، تعاریف و کاربردها) / حمیدرضا سهیلی، جواد
فقیهی‌پور، حسین مهدوی‌نسب، با همکاری انجمن مدیریت ایران؛ با پیشگفتاری از آذر صائمان.
مشخصات نشر: تهران: دارالفنون، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۴۴۹ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک: ۱-۵۹-۸۱۷۱-۶۰۰-۹۷۸-۴۵۷۰۰۰ ریال.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: اخلاق حرفه‌ای

موضوع: Professional ethics

موضوع: رفتار سازمانی

موضوع: Organizational behavior

* شناسه افزوده: فقیهی‌پور، جواد، ۱۳۶۱

* شناسه افزوده: مهدوی‌نسب، حسین، ۱۳۶۰

* شناسه افزوده: صائمان، آذر، ۱۳۳۶، مقدمه‌نویس

* شناسه افزوده: انجمن مدیریت ایران

رده‌بندی کنگره: ۱۳۶/۳۰۲ الف ۹/س ۱۷۲۵ BJ

رده‌بندی ربیعی: ۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۷۹۱۰۴

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

انتشارات دارالفنون

نام کتاب: اخلاق حرفه‌ای (مفاهیم، تعاریف و کاربردها)

با پیشگفتاری از: دکتر آذر صائمان

مؤلفین: دکتر حمیدرضا سهیلی - دکتر جواد فقیهی‌پور - حسین مهدوی‌نسب

با همکاری: انجمن مدیریت ایران

ناشر: انتشارات دارالفنون

مدیر هنری: فرزانه دلبری

چاپ و صحافی: مجتمع چاپ اول

شابک: ۱-۵۹-۸۱۷۱-۶۰۰-۹۷۸

نوبت چاپ: اول - دیماه ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۷۰۰ تومان

© حق چاپ این اثر، برای مؤلفین محفوظ است *

* دفتر مرکزی: تهران، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه بهشت آیین، پلاک ۳۴، انتشارات دارالفنون *

www.DFNashr.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....

بخش اول: مفاهیم و تعاریف

فصل اول: درآمدی بر اخلاق

۳.....	مقدمه.....
۴.....	ماهیت اخلاق.....
۵.....	ترمینولوژی اخلاق.....
۵.....	تعریف اخلاق.....
۶.....	اهمیت اخلاق.....
۷.....	تفاوت مورال و اتیکس.....
۱۰.....	علم اخلاق.....
۱۲.....	انقلاب کپرنیکی در اخلاق.....
۱۳.....	فلسفه اخلاق.....
۱۳.....	نظریه افلاطون.....
۱۳.....	نظریه ارسطو.....
۱۶.....	موضوع اخلاق.....
۱۶.....	اخلاق از دیدگاه اسلامی.....
۱۷.....	رویکردی فرهنگی به اخلاق.....
۱۸.....	استانداردهای معنوی.....
۱۹.....	قانون طلایی اخلاق.....
۱۹.....	تفاوت بین اخلاق و قانون.....
۲۰.....	ارزش‌ها؛ جوهره اخلاقیات و اصول اخلاقی.....
۲۲.....	تغییرپذیری اخلاق.....
۲۴.....	مزایای برنامه‌های اخلاقی.....
۲۵.....	حوزه‌های اخلاق.....
۲۵.....	اخلاق توصیفی.....
۲۶.....	اخلاق هنجاری یا دستوری.....

۲۶	اخلاق کاربردی (فرا اخلاق)
۲۸	تعریف اخلاق کاربردی
۲۹	نظام های اخلاقی (چارچوب های اخلاقی یا نظریه های اخلاقی)
۳۰	نظام وظیفه گرا
۳۰	نظام فایده گرا
۳۱	نظام عدالت گرا
۳۱	نظام آزادی گرا
۳۱	نظام خیر گرا
۳۲	پرسش های فصل
۳۲	منابع فصل

فصل دوم: رفتار اخلاقی

۳۷	مقدمه
۳۷	ماهیت رفتار اخلاقی و غیر اخلاقی
۳۸	مبنای اخلاقی بودن رفتار
۳۸	نظام سه ارزشی در رفتار اخلاقی
۳۹	رفتار ضد اخلاقی
۳۹	رفتار غیر اخلاقی
۳۹	رفتار اخلاقی
۳۹	آموزش اخلاق
۴۰	معمای اخلاقی
۴۱	مسئولیت اجتماعی سازمان
۴۱	تغییر رفتار اخلاقی
۴۱	مراحل فرایند رشد اخلاقی
۴۲	اخلاق دگر پیروی
۴۲	فردگرایی و مبادله
۴۲	انتظارات متقابل و همنوایی میان فردی
۴۳	نظام اجتماعی
۴۳	قرارداد اجتماعی
۴۴	رشد اخلاقی
۴۵	نظریه تحول اخلاقی سازمانها
۴۵	سازمان غیر اخلاقی
۴۵	سازمان قانون گرا

۴۶	سازمان اخلاقی ابزار انگار
۴۶	سازمان اخلاق فردگرا
۴۶	سازمان هویت اخلاقی
۴۶	پیشایندهای رفتار اخلاقی کارکنان
۴۷	پیشایندهای سطح کلان رفتار اخلاقی کارکنان
۴۷	فرهنگ
۴۸	اقتصاد
۴۸	محیط سیاسی
۴۸	تکنولوژی
۴۸	مذهب
۴۸	قانون
۴۸	پیشایندهای سطح بانی رفتار اخلاقی کارکنان
۴۸	رقابت
۴۸	نظام پاداش
۴۸	اصول رفتاری
۴۸	خصوصیات شغلی
۴۸	منابع
۴۸	فرهنگ سازمانی
۴۹	اهداف سازمان
۴۹	رفتار مدیر
۴۹	جو سازمانی
۴۹	اختیار سمت
۴۹	ارزیابی عملکرد
۴۹	افراد مرجع
۴۹	پیشایندهای سطح خرد رفتار اخلاقی کارکنان
۴۹	نگرش
۵۰	نیت (قصد)
۵۰	قدرت نفس
۵۰	مرکز کنترل
۵۰	وابستگی میدانی
۵۰	دموگرافی
۵۰	تأثیر والدین
۵۰	سطح توسعه اخلاقی

۵۰.....	ارزش‌ها.....
۵۱.....	باورها.....
۵۱.....	پرسش‌های فصل.....
۵۱.....	منابع فصل.....

فصل سوم: اخلاق کار

۵۳.....	مقدمه.....
۵۳.....	تعریف اخلاق کار (اخلاق شغلی).....
۵۴.....	ابعاد اخلاق کار.....
۵۵.....	پیشایندها اخلاق کار.....
۵۵.....	بیگانگی سازمان.....
۵۵.....	رضایت شغلی.....
۵۶.....	سبک مدیریت.....
۵۶.....	عدالت سازمانی.....
۵۷.....	پیامدهای اخلاق کار.....
۵۷.....	رفتار شهروندی سازمانی.....
۵۷.....	رضایت شغلی.....
۵۸.....	استرس شغلی.....
۵۹.....	تعهد سازمانی.....
۶۰.....	رفتار سازمانی مثبت.....
۶۱.....	پرسش‌های فصل.....
۶۱.....	منابع فصل.....

فصل چهارم: اخلاق سازمانی

۶۳.....	مقدمه.....
۶۴.....	تعریف اخلاق سازمانی.....
۶۴.....	اهمیت اخلاق در سازمان.....
۶۶.....	ضرورت اخلاق در سازمان.....
۶۶.....	ترویج تلقی درست از سازمان و محیط آن در فرهنگ سازمانی.....
۶۷.....	ممیزی اخلاقی اهداف و مأموریت سازمانی.....
۶۷.....	ممیزی اخلاقی تصمیم‌سازی.....
۶۷.....	کارکردهای اخلاق در سازمان.....
۶۸.....	برنامه‌های مدیریت اخلاق.....

۶۸	اصول اخلاق سازمانی
۶۹	امانتداری
۶۹	خدمت‌گناری
۶۹	مسئولیت‌پذیری
۶۹	انضباط کاری
۶۹	مهرورزی
۶۹	بردباری
۶۹	داندورزی
۷۰	فواید مدیریت اخلاق در محیط کار
۷۰	بلوغ اخلاقی سازمان
۷۱	نگرش اخلاقی در انجام وظیفه و مسئولیت
۷۲	مشکلات، موانع عمومی و عملی اخلاق
۷۵	زمینه‌های کارکردی اخلاق سازمانی
۷۶	اخلاق تحقیق و توسعه
۷۶	اخلاق در تولید
۷۷	اخلاق در بازاریابی
۷۷	اخلاق در منابع انسانی
۷۹	اخلاق در امور مالی
۸۰	اخلاق سازمانی حاکم و اخلاق سازمانی کلاسی
۸۰	توسعه اخلاق سازمانی
۸۲	موانع رشد اخلاق در سازمانها
۸۲	موانع برون سازمانی
۸۳	موانع درون سازمانی
۸۴	پیامدهای اخلاق سازمانی
۸۴	تعالی سازمانی
۸۵	عملکرد سازمانی
۸۶	پرسش‌های فصل
۸۶	منابع فصل

فصل پنجم: منشور اخلاقی

۸۹	مقدمه
۹۰	منشور اخلاقی و منشور رفتاری
۹۰	تعریف منشور اخلاقی

۹۰	تعریف منشور رفتاری
۹۰	ضرورت منشور اخلاقی در سازمان
۹۱	طیف منشور اخلاقی
۹۳	مزایای منشور اخلاقی سازمان
۹۳	افزایش خوشنامی و ارائه چهره‌ای مطلوب از سازمان
۹۳	بهبود مدیریت ریسک و بحران
۹۳	توسعه فرهنگ یکپارچه و ارزش‌های شفاف و استوار
۹۳	ممانعت از اتخاذ جریمه و اقامه دعوی علیه سازمان
۹۴	منابع منشور اخلاقی در سازمان
۹۵	اخلاق اجزای
۹۶	وفای به عهد
۹۶	کمک متقابل
۹۶	احترام به افراد
۹۶	پرهیز از خشونت
۹۶	تقویت اعتماد عمومی
۹۶	رعایت نظم و انضباط عمومی
۹۷	راستگویی
۹۷	ترویج روحیه عدالت‌خواهی و عدالت‌دوستی
۹۷	اخلاق فردی
۹۸	اخلاق حرفه‌ای
۹۸	توزیع منشور اخلاقی
۹۹	ارزیابی منشور اخلاقی
۹۹	رویکردی دینی به منشور اخلاقی
۱۰۰	معیارهای جهانی منشور اخلاقی
۱۰۰	اصل امانت
۱۰۰	اصل مالکیت
۱۰۰	اصل اعتبار و اعتماد
۱۰۰	اصل شفافیت
۱۰۱	اصل منزلت
۱۰۱	اصل انصاف
۱۰۱	اصل شهروندی
۱۰۱	اصل حساسیت
۱۰۱	راهکارهایی برای تدوین برنامه اخلاقی

۱۰۲	فرآیند تدوین منشور اخلاقی
۱۰۳	تعیین ارزش‌های سازمان
۱۰۳	تعیین ذینفعان سازمان
۱۰۳	مشارکت کارکنان در فرآیند تدوین ضوابط اخلاقی
۱۰۴	کسب پشتیبانی و حمایت مدیریت عالی
۱۰۴	بکارگیری مدیران کلیدی سازمان
۱۰۴	تدوین منشور اخلاقی در سطحی فراگیر
۱۰۴	جامعیت منشور اخلاقی
۱۰۵	روشنگری محدوده‌های خاکستری
۱۰۵	استفاده از برنامه‌های ستادی و پشتیبانی‌کننده
۱۰۵	نکات اساسی در تدوین منشور اخلاقی
۱۰۷	عوامل مؤثر در تدوین منشور اخلاقی
۱۰۷	عوامل فردی
۱۰۷	عوامل حرفه‌ای
۱۰۷	عوامل سازمانی
۱۰۷	عوامل محیطی
۱۰۸	دلایل عدم موفقیت منشور اخلاقی
۱۰۹	مطالعات جدید پیرامون منشورهای اخلاقی
۱۱۰	نمونه‌هایی از منشور اخلاقی
۱۱۰	منشور اخلاقی دانشگاه
۱۱۱	منشور اخلاقی شرکت سایا یدک
۱۱۲	منشور اخلاقی شرکت پیشتازان تجارت آپادانا
۱۱۴	منشور اخلاقی بانک ملی ایران
۱۱۵	منشور اخلاقی شرکت پارس خودرو
۱۱۶	پرسش‌های فصل
۱۱۷	منابع فصل

فصل ششم: مبانی اخلاق حرفه‌ای

۱۱۹	مقدمه
۱۱۹	مفهوم حرفه
۱۲۰	تاریخچه اخلاق حرفه‌ای
۱۲۰	ماهیت اخلاق حرفه‌ای
۱۲۱	اخلاق حرفه‌ای؛ برآیند اخلاق سازمانی و اخلاق کار

۱۲۱	اخلاق حرفه‌ای؛ مسئولیت‌پذیری در زندگی شغلی
۱۲۲	مفهوم اخلاق حرفه‌ای
۱۲۳	تعاریف اخلاق حرفه‌ای
۱۲۶	اهمیت اخلاق حرفه‌ای
۱۲۷	اخلاق حرفه‌ای در سازمان
۱۲۸	ویژگی‌های اخلاق حرفه‌ای
۱۲۸	مسئولیت‌پذیری
۱۲۸	برتری‌جویی و رقابت‌طلبی
۱۲۸	صادق بودن
۱۲۸	احترام به دیگران
۱۲۹	احترام نسبت به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
۱۲۹	عدالت و انصاف
۱۲۹	همدردی با دیگران
۱۲۹	وفاداری
۱۲۹	بومی بودن اخلاق حرفه‌ای
۱۳۰	ارزش‌های شاخص در اخلاق حرفه‌ای
۱۳۰	معقول و موجه بودن
۱۳۰	وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری
۱۳۰	حس احترام و ملاحظه
۱۳۰	عدالت
۱۳۰	اعتمادپذیری
۱۳۰	صداقت
۱۳۰	درستکاری
۱۳۱	کدهای اخلاقی و رفتاری؛ ابراز ایجلا اخلاق حرفه‌ای
۱۳۱	مفهوم کدهای اخلاقی و کدهای رفتاری
۱۳۲	مشکلات کدها و آیین‌نامه‌های اخلاقی
۱۳۳	کدهای اخلاقی انجمن بازاریابی آمریکا
۱۳۷	کدهای اخلاقی مهندسين برق و الكترونيك
۱۳۸	اصول اخلاقی فیدیک
۱۳۹	عوامل نهادینه‌سازی اخلاق حرفه‌ای در سازمان
۱۴۱	سلامت سازمانی؛ پیشاینده اصلی اخلاق حرفه‌ای
۱۴۱	پیامدهای اصلی اخلاق حرفه‌ای
۱۴۱	موفقیت سازمان

۱۴۲.....	خود کنترلی (خودنظارتی) کارکنان
۱۴۳.....	پرسش‌های فصل
۱۴۳.....	منابع فصل

فصل هفتم: رویکردی اسلامی به اخلاق حرفه‌ای

۱۴۷.....	مقدمه
۱۴۸.....	اخلاق حرفه‌ای در نظام توحیدی
۱۴۸.....	مبانی نظری اخلاق حرفه‌ای در اسلام
۱۵۰.....	مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای در نظام دینی
۱۵۰.....	امانتداری
۱۵۱.....	رازداری
۱۵۱.....	فروتنی در برابر دیگران
۱۵۲.....	رعایت حق دیگران
۱۵۲.....	صداقت
۱۵۲.....	مسئولیت‌پذیری
۱۵۲.....	دادورزی
۱۵۳.....	شفافیت
۱۵۳.....	وفاداری
۱۵۳.....	صبر و بردباری
۱۵۴.....	میان‌روی و اعتدال
۱۵۴.....	شبهات در رأی
۱۵۴.....	اصول اخلاق حرفه‌ای در نهج‌البلاغه
۱۵۴.....	اصل احترام و تکریم دیگران (حرمت)
۱۵۵.....	اصل آزادی
۱۵۶.....	اصل انصاف
۱۵۷.....	اصل وفای به عهد
۱۵۸.....	اصل امانت
۱۵۹.....	اصل صداقت
۱۵۹.....	اصل مسئولیت‌پذیری
۱۶۰.....	اصل نقادی و انتقادپذیری
۱۶۰.....	اصل قانون‌مداری
۱۶۱.....	اصل مدارا و سعه صدر
۱۶۲.....	اصل اعتدال

۱۶۲		اصل فروتنی و مهربانی
۱۶۲		اصل رازداری
۱۶۳		تحلیل نامه امیرالمؤمنین (ع) به مالک اشتر از منظر اخلاق حرفه‌ای
۱۸۰		مدل مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای سازمان
۱۸۰		مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای سازمان در قرآن
۱۸۰		مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای سازمان در سیره نبوی
۱۸۱		مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای سازمان در سیره علوی
۱۸۲		مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای سازمان در سیره مهدوی
۱۸۳		پرسش‌های فصل
۱۸۳		منابع فصل

بخش دوم: کاربردها

فصل هشتم: ۱. اخلاق حرفه‌ای در بخش آموزش و پژوهش

۱۸۹		مقدمه
۱۹۰		اخلاق در دانشگاه
۱۹۰		هویت سازمانی دانشگاه
۱۹۱		عناصر محیطی دانشگاه
۱۹۲		عهدنامه اخلاقی و منشور اخلاقی دانشگاه
۱۹۲		اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی
۱۹۳		اصول ترویج اخلاق در دانشگاه
۱۹۳		اصل تقدم اخلاق در رفتار ارتباطی درون شخصی بر رفتار ارتباطی بیرون شخصی
۱۹۴		اصل تاثیر جهانی فساد در دانشگاه
۱۹۴		اصل پرهیز از تحویلی‌نگری
۱۹۶		اصل نیاز به سند جامع اخلاقی
۱۹۸		اصل اسلامی بودن اخلاق دانشگاهی
۱۹۹		اصول اخلاق حرفه‌ای در آموزش عالی
۱۹۹		اصل احترام به شأن و آزادی انسانها
۱۹۹		اصل وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری
۱۹۹		اصل سودمندی و عدم آسیب‌رسانی
۱۹۹		اصل عدم تبعیض
۱۹۹		اصل توجه به نظام ارزش‌های جامعه
۲۰۰		اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی
۲۰۰		اخلاق مدیریتی مدیران آموزش عالی

۲۰۲	اخلاق در آموزش
۲۰۳	اخلاق حرفه‌ای آموزش و تدریس
۲۰۴	الزامات اخلاق حرفه‌ای معلمی
۲۰۴	الزامات اخلاق حرفه‌ای معلمی از منظر دانشگاه‌های مختلف دنیا
۲۰۵	توانمندسازی دانشجویان
۲۰۵	ارتباط بی‌طرفانه با دانشجویان
۲۰۵	رازداری
۲۰۵	احترام به همکاران
۲۰۵	احترام به موسسه
۲۰۵	تسلط به محتوا
۲۰۵	ارزشیابی معتبر دانشجویان
۲۰۵	تسلط به اصول آموزش
۲۰۶	الزامات اخلاق حرفه‌ای معلم از منظر تعلیم اسلامی
۲۰۷	دلسوزی نسبت به دانش‌جویان و استادان از ایشان
۲۰۷	احترام به شخصیت دانشجویان
۲۰۸	رعایت عدالت و مساوات
۲۰۸	رعایت اصول علمی آموزش و تدریس
۲۰۹	اصول کلاس‌داری و شرایط کلاس
۲۱۰	مشورت و نظرخواهی از دانشجویان
۲۱۰	حفظ حیثیت و شئونات شغل معلمی
۲۱۱	شهامت در اظهار حق
۲۱۱	فروتنی و عمل به علم
۲۱۲	نقش استاد در تربیت اخلاقی فراگیران
۲۱۷	اخلاق در پژوهش
۲۱۷	تعریف اخلاق پژوهش
۲۱۸	ابعاد اخلاق پژوهش
۲۲۰	اصول اخلاقی پژوهش
۲۲۰	حریم خصوصی و محرمانگی
۲۲۰	شفافیت
۲۲۰	مسئولیت
۲۲۰	سلامت اخلاقی
۲۲۰	عدالت
۲۲۰	احترام به کرامت و حقوق انسانها

۲۲۰	مدیریت داده‌ها
۲۲۰	جنبه‌های منفی پژوهش
۲۲۱	پیشایندهای اخلاق پژوهش
۲۲۳	یادگیری اجتماعی
۲۲۳	دینداری دانشجویان
۲۲۳	فشار هنجاری جامعه
۲۲۳	نگرش منفی جامعه و جامعه علمی
۲۲۴	عوامل نظارتی
۲۲۴	جامعه‌پذیری آموزشی ناقص
۲۲۴	نگرش ابزاری به پژوهش
۲۲۵	اخلاق در کارشدهای علمی
۲۲۶	مسئولیت آدقی نویسندگان
۲۲۶	ویژگی‌هایی ریسندگن
۲۲۶	ترتیب و جایگاه دستندگان
۲۲۷	قدردانی از همکاران مقاله
۲۲۷	استفاده صحیح از دستاوردها دیگران
۲۲۷	انتشار دستاوردهای انتشار یافته بیک زبان جدید
۲۲۷	دستکاری در داده‌ها و نتایج
۲۲۸	ارسال مقاله به مجلات
۲۲۹	مسئولیت اخلاقی مجلات علمی
۲۳۰	مسئولیت اخلاقی داوران مقالات علمی
۲۳۲	مسئولیت اخلاقی سردبیران و اعضای هیئت تحریریه نشریات علمی
۲۳۴	مسئولیت اخلاقی مدیر مسئول نشریات علمی
۲۳۶	ماهیت سوءرفتارهای پژوهشی
۲۳۷	راهکارهای عملیاتی برای تحقق اخلاق پژوهش
۲۳۸	اخلاق دانشجویی
۲۳۸	انجمن‌های علمی؛ ابزار رشد اخلاق حرفه‌ای
۲۳۹	نظام‌نامه اخلاقی دانشگاه
۲۴۲	نظام‌نامه اخلاقی دانشگاه کالیفرنیا ی جنوبی
۲۴۴	اخلاق حرفه‌ای معلمان
۲۴۵	پرسش‌های فصل
۲۴۶	منابع فصل

فصل نهم: اخلاق حرفه‌ای در بخش سلامت

۲۵۲	 مقدمه
۲۵۳	 اخلاق حرفه‌ای پرستاری
۲۵۴	 اهمیت اخلاق در حرفه پرستاری
۲۵۵	 دوره دانشجویی؛ مبدا آموزش اخلاق حرفه‌ای پرستاری
۲۶۰	 قواعد اخلاقی حرفه‌ای در پرستاری
۲۶۲	 عوامل تسهیل‌کننده رعایت اخلاق حرفه‌ای
۲۶۲	 عوامل مدیریتی
۲۶۴	 عوامل فردی پرستاران
۲۶۵	 عوامل مرتبط با بیماران
۲۶۵	 عوامل موثر بر ارتقاء درمانی و حرفه‌ای مؤثر
۲۶۶	 موانع رعایت استانداردهای اخلاقی حرفه‌ای
۲۶۶	 بُعد مدیریتی
۲۶۷	 بُعد فردی و مراقبتی
۲۶۸	 بُعد محیطی
۲۶۸	 اخلاق حرفه‌ای پرستاران از دیدگاه بیماران
۲۷۰	 مسئولیت‌پذیری
۲۷۰	 کیفیت مراقبت
۲۷۰	 احترام به بیمار
۲۷۱	 ارزش‌های موثر بر اخلاق حرفه‌ای پرستاران
۲۷۲	 ارزش‌های عام موثر بر اخلاق حرفه‌ای
۲۷۲	 ارزش‌های خاص موثر بر اخلاق حرفه‌ای
۲۷۲	 پیامدهای اخلاق حرفه‌ای پرستاری
۲۷۲	 مسئولیت اجتماعی پرستاران
۲۷۴	 معنویت پرستاران
۲۷۵	 نظامنامه‌های اخلاق در پرستاری
۲۷۵	 نظامنامه اخلاقی پرستاری انجمن پرستاران کانادا
۲۷۵	 بهداشت و تندرستی
۲۷۵	 شأن انسانی
۲۷۶	 حفظ اسرار
۲۷۶	 عدالت
۲۷۶	 مسئولیت‌پذیری
۲۷۶	 نظامنامه اخلاقی پرستاری انجمن پرستاران آمریکا

۲۷۷	اخلاق حرفه‌ای مامایی
۲۷۸	اخلاق پزشکی
۲۷۹	تعریف اخلاق پزشکی
۲۸۰	اخلاق حرفه‌ای روانشناسان
۲۸۰	مفهوم اخلاق حرفه‌ای روانشناسان
۲۸۲	اصول اخلاق حرفه‌ای در مشاوره و روان درمانی
۲۸۲	اصل خودمختاری یا احترام به استقلال مراجع
۲۸۲	اصل عدم آسیب‌رسانی
۲۸۲	اصل نیکوکاری یا سودمندی
۲۸۳	اصل عدالت یا منصفانه عمل کردن
۲۸۳	اصل صداقت به عمل کردن یا وفاداری
۲۸۳	اصول اخلاق در روانشناسی
۲۸۳	آسیب‌نرساندن
۲۸۴	احترام به استقلال و خودمختاری
۲۸۴	سودرسانی به دیگران
۲۸۴	منصفانه رفتار کردن
۲۸۴	وفاداری
۲۸۴	متانت و وقار سازگاران
۲۸۴	درمانگری با دلسوزی و مهربانی
۲۸۴	توجه به برتر بودن و کسب امتیاز
۲۸۴	پذیرش مسئولیت
۲۸۵	ویژگی‌های شخصیتی؛ پیشایندهای اخلاق حرفه‌ای روانشناسی
۲۸۶	پرسش‌های فصل
۲۸۷	منابع فصل

فصل دهم: اخلاق حرفه‌ای در بخش خدمات

۲۹۱	مقدمه
۲۹۱	اخلاق حرفه‌ای در اطلاع‌رسانی و کتابداری
۲۹۵	مسئولیت‌های اخلاقی کتابداران و متخصصان اطلاع‌رسانی
۳۰۱	اخلاق گردشگری و هتلداری
۳۰۳	روابط سالم و انسانی در محل کار
۳۰۴	دلبستگی و علاقه به کار
۳۰۴	پشتکار و جدیت در کار

۳۰۴	ابتکار عمل
۳۰۵	چالش پذیری
۳۰۵	اخلاق حرفه‌ای در حرفه کارگزاری
۳۰۶	اصول اخلاقی در حرفه کارگزاری
۳۰۶	معیارهای رفتار حرفه‌ای در حرفه کارگزاری
۳۰۶	حرفه‌ای‌گری
۳۰۶	علم به قوانین
۳۰۶	استقلال و بی‌طرفی
۳۰۶	عدم تحریف
۳۰۷	عدم سوءرفتار
۳۰۷	رقابت سالم
۳۰۷	تلاش و پشتکار
۳۰۷	نگهداری سوابق
۳۰۷	ارتقای دانش حرفه‌ای
۳۰۷	سلامت بازار سرمایه
۳۰۷	عدم استفاده از اطلاعات نهانی
۳۰۷	عدم دستکاری بازار
۳۰۷	وظایف در قبال مشتریان
۳۰۷	توجه به منافع
۳۰۷	رفتار منصفانه
۳۰۸	اقدام متناسب
۳۰۸	رازداری
۳۰۸	ارتباط با مشتری
۳۰۸	وظایف در قبال کارفرما
۳۰۸	تعهد
۳۰۸	عدم دریافت منافع اضافی
۳۰۸	رفتار با کارکنان تحت مدیریت
۳۰۸	رعایت حقوق
۳۰۸	رشد
۳۰۸	مسئولیت نظارتی
۳۰۹	تضاد منافع
۳۰۹	افشای تضاد منافع
۳۰۹	رعایت اولویت معاملات

۳۵۸		پنج منظومه عمده اخلاقی در تصمیم‌گیری مدیران
۳۵۸		قانون جاویدان
۳۵۹		سودمندگرایی (تئوری فرجام‌گرایی)
۳۶۰		وظیفه‌گرایی (تئوری آغازگرایی)
۳۶۲		عدالت توزیعی
۳۶۵		آزادی فردی
۳۶۶		کدهای پنج منظومه اخلاقی در شرکت ذوب آهن اصفهان
۳۶۷		ادراکات اخلاق حرفه‌ای مدیران
۳۶۸		پیشایندهای اخلاق حرفه‌ای مدیران
۳۶۸		مسئولیت اجتماعی شرکت
۳۶۹		معنویت
۳۷۰		خود شیفتگی
۳۷۰		تعارض نقش
۳۷۱		ذینفعان
۳۷۲		فرهنگ سازمانی
۳۷۴		پرسش‌های فصل
۳۷۴		منابع فصل

فصل دوازدهم: اخلاق حرفه‌ای در مهندسی

۳۷۷		مقدمه
۳۷۸		اخلاق حرفه‌ای مهندسی
۳۷۹		تاریخچه اخلاق مهندسی
۳۸۰		مفهوم و ماهیت اخلاق مهندسی
۳۸۰		تعریف اخلاق مهندسی
۳۸۱		ضرورت اخلاق مهندسی
۳۸۲		آموزش اخلاق مهندسی
۳۸۲		مسئولیت حرفه‌ای مهندسان
۳۸۴		حوزه‌های اخلاقی در مهندسی
۳۸۴		اخلاق تکنیکی یا فنی
۳۸۴		اخلاق حرفه‌ای
۳۸۴		اخلاق اجتماعی
۳۸۴		اخلاق خرد و کلان در مهندسی
۳۸۴		اخلاق خرد

۳۸۴	 اخلاق کلان
۳۸۵	 موضوعات سنتی در اخلاق مهندسی
۳۸۵	 مراحل تصمیم‌سازی در مسائل اخلاقی
۳۸۷	 آیین‌نامه‌های اخلاقی در حرفه مهندسی
۳۸۷	 مفاهیم آیین‌نامه‌های اخلاقی
۳۸۷	 ضرورت وجود آیین‌نامه‌های اخلاقی
۳۸۸	 ساختار کلی آیین‌نامه‌های اخلاقی
۳۸۸	 اصول اساسی
۳۸۹	 قوانین اساسی
۳۸۹	 راهکارها
۳۸۹	 اصول تدوین آیین‌نامه‌های اخلاقی
۳۹۰	 مزایای آیین‌نامه‌های اخلاقی
۳۹۱	 آیین‌نامه‌های اخلاقی و توسعه بایدار
۳۹۲	 انواع آیین‌نامه‌های اخلاقی در مباحث مهندسی
۳۹۲	 آیین‌نامه اخلاق حرفه‌ای مهندسان در ایران
۳۹۲	 ساختار آیین‌نامه
۳۹۲	 ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای
۳۹۲	 قوانین اخلاق حرفه‌ای
۳۹۲	 پابندی به ایمنی، سلامت، رفاه عمومی و حفاظت از محیط زیست
۳۹۳	 شایستگی و مسئولیت‌پذیری
۳۹۴	 انصاف
۳۹۵	 صداقت و درستکاری
۳۹۶	 احترام
۳۹۷	 رفتار حرفه‌ای
۳۹۹	 نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان
۳۹۹	 اصول اخلاق حرفه‌ای
۳۹۹	 رفتار حرفه‌ای
۳۹۹	 مصادیق رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان
۴۰۵	 اصول اخلاق حرفه‌ای معماری و شهرسازی
۴۰۵	 بخشی از آیین اخلاق حرفه‌ای مهندسان مشاور در ایران
۴۰۶	 بخشی از سوگندنامه مهندسی در ایران
۴۰۷	 آیین‌نامه اخلاقی انجمن مهندسين آمريکا (ECPD)
۴۰۸	 آیین‌نامه اخلاقی انجمن مهندسين عمران آمريکا (ASCE)

- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی جامعه مهندسان مکانیک آمریکا (ASME) ۴۱۰
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی انجمن مهندسان برق و الکترونیک (IEEE) ۴۱۱
- آیین‌نامه اخلاقی سازمان مهندسين برق آمریکا (AIEE) ۴۱۲
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی فدراسیون بین‌المللی مهندسان مشاور ۴۱۲
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی مؤسسه مدیریت پروژه (PMI) ۴۱۳
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی انجمن ملی مهندسان حرفه‌ای (NSPE) ۴۱۳
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی مؤسسه مهندسان عمران آفریقای جنوبی (SAICE) ۴۱۴
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی مهندسان استرالیا ۴۱۵
- بخشی از آیین‌نامه رفتار حرفه‌ای مؤسسه مهندسان عمران انگلیس (ICE) ۴۱۵
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی انجمن مهندسان عمران ژاپن (JSCE) ۴۱۶
- بخشی از آیین‌نامه اخلاقی مهندسان هند ۴۱۷
- پرسش‌های فصل ۴۱۷
- منابع فصل ۴۱۸

منابع و مآخذ ۴۲۱

از خدا جوییم توفیق ادب
بی ادب تنها نه خود را داشت بد

بی ادب محروم ماند از لطف رب
بلکه آتش در همه آفاق زد
مثنوی، دفتر اول، ب ۷۷ - ۷۸

یکی از دغدغه‌های اصلی مدیران برجسته و کارآمد سازمان‌های پیشرو، تلاش جهت ایجاد بستر مناسب برای رشد و تعالی سرمایه‌های انسانی است. این مدیران با ترویج مفاهیم و رعایت موازین اخلاقی تلاش دارند تا فضای جدیدی از تعهد و رسالت سازمانی تعریف نمایند. در همین راستا توجه به مفاهیم اخلاق حرفه‌ای و پایبندی به آن به عنوان یکی از اصلی‌ترین الزامات سازمانها تعریف و تبیین شده است. از اواخر قرن بیستم میلادی تاکنون طریقه موضوعات اخلاقی و مسئولیت اجتماعی در دانشکده‌های مدیریت از یک سو و نگاه‌ها از سوی دیگر بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. در این زمینه با توجه به هم‌راستایی این موضوعات با الزامات توسعه پایدار، جمع علم نیز حساسیت بیشتری در اجرای این مفاهیم در سازمانها به عمل آورده‌اند. مجله فورچون به عنوان یکی از معتبرترین مراجع رده‌بندی شرکت‌ها، از سال ۲۰۰۵ به بعد در رتبه‌بندی ۵۰۰ بنگاه برتر جهان، میزان تعهد آنها به مسائل اخلاقی و مسئولیت‌های اجتماعی را به عنوان یکی از معیارهای سنجش و رتبه‌بندی خود قرار داده است. طبیعتاً، مسئولیت‌های سازمانی که خود ریشه در مسئولیت‌های اخلاقی دارد، راز ماندگاری، بقا و توسعه سازمانها در گرو رعایت مسائل اخلاقی است. توجه به ابعاد مختلف اخلاق حرفه‌ای و آموزش مدیران و کارشناسان رویکردی است که تقویت مبانی فرهنگ سازمانی یکی از الزامات جهت ایجاد تعامل سازنده بین کلیه ذینفعان می‌باشد. در این راستا تاکید بر ویژگی‌های اخلاق حرفه‌ای مانند صداقت، تعهد، عدالت و انصاف، وفاداری، پاسخگویی، شفافیت، دوری از فساد، رعایت ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی تنها بخش‌هایی از این مفهوم برجسته را بیان می‌کند. رویکرد اخلاقی مبتنی بر تفکر فضیلت‌گرایانه فضای سالم، شفاف و دلیلی عدالتی را در سازمانها ایجاد می‌کند و کمک می‌نماید تا در رویارویی با معضلات اخلاقی، صرفاً احکام خشکی‌های اخلاقی ملاک عمل قرار گیرد. در این زمینه تدوین منشور اخلاقی یکی از گام‌های موثر در ایجاد توسعه مبانی علمی اخلاق حرفه‌ای بر اساس رویکرد فضیلت‌گرایانه می‌باشد. این منشور کمک می‌نماید تا ابعاد مختلف اخلاق حرفه‌ای از حوزه فردی، سازمانی و اجتماعی مورد توجه قرار گیرد و تعهد و التزام مدیران و کارکنان را به رعایت اصول و قواعد اخلاقی جلب نماید. ذکر این نکته ضروری است که اخلاق حرفه‌ای باید به عنوان یک رویکرد استراتژیک مورد توجه مدیران ارشد سازمانها باشد تا بتوان با اتخاذ تصمیمات منطقی و خردمندانه جهت تعالی سرمایه‌های انسانی همت گماشت. بنابراین برای توسعه مفاهیم اخلاقی نیازمند نگرش سیستمی هستیم که تمامی ابعاد و اجرای مفاهیم اخلاقی را مورد امعان نظر قرار دهیم. بی‌توجهی و یا کم‌توجهی به این رویکرد در مقام تبیین و تحلیل مسائل اخلاقی آسیب‌های جدی به سازمان وارد می‌کند.

امید است با مطالعه این کتاب ارزشمند مدیران، صاحب‌نظران، محققان، استادان و دانشجویان بتوانند ضمن ارتقاء دانش علمی خود در حوزه اخلاق حرفه‌ای، نسبت به جاری‌سازی آن در زندگی شخصی، سازمانی و اجتماعی خود همت گمارند و شاهد ترفیع رفتارهای عالمانه و اخلاقی در مناسبات حرفه‌ای و اجتماعی باشیم.

دکتر آذر صائمیان

رئیس شورای سیاست‌گذاری مجله مدیریت

و دبیر علمی کنفرانس ملی فرهنگ سازمانی با رویکرد اخلاق حرفه‌ای

آذرماه ۱۳۹۶

www.ketab.ir